

Харківський національний медичний університет
Стоматологічний факультет
Кафедра терапевтичної стоматології
Стоматологія
Освітньо-професійна програма
«Стоматологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 221 Стоматологія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
Кваліфікація: Магістр стоматології

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»
(назва навчальної дисципліни)

навчальний рік 2020-2021

галузь знань

22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

221 «Стоматологія» - другий магістерський рівень
(шифр і назва спеціальності)

курс 3-й

Силабус навчальної дисципліни
затверджений на засіданні кафедри
терапевтичної стоматології

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем професійної підготовки
стоматологічного профілю

Протокол від

“ _____ ” _____ 2020 року № _____

Протокол від

“ _____ ” _____ 2020 року № _____

Завідувач кафедри терапевтичної
стоматології

Голова методичної комісії ХНМУ
з проблем професійної підготовки
стоматологічного профілю

_____ проф. Є.М. Рябоконт
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ проф. Г.П. Рузін
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 2020 року

“ _____ ” _____ 2020 року

Розробники: д.мед.н., проф. Рябоконт Євген Миколайович, к.мед.н., доц. Андрєєва Олена Вікторівна

Викладачі:

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Рябоконт Євген Миколайович
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Андрєєва Олена Вікторівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Баглик Тетяна Вікторівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Гармаш Ольга Володимирівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Бурцев Богдан Геннадійович
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Бурцева Олена Миколаївна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Бут Наталія Сергіївна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Баранова Марина Сергіївна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Воропаєва Людмила Василівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Стеблянюк Людмила Вікторівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Демидова Поліна Ігорівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Кірсанова Олександра Володимирівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Волкова Ольга Сергіївна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Успенський Олег Євгенович
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Соловей Вікторія Олександрівна
Контактний тел.	050 193 7915
E-mail:	dr_bbg_1980@ukr.net
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій на інформаційному стенді кафедри

Контактний E-mail кафедри: terstomxhmy@ukr.net

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: система Moodle, система ZOOM, система GOOGLE MEET згідно з розкладом;

Локація: заняття проводяться в умовах УСЦ ХНМУ, дистанційно – у системах ZOOM, GOOGLE MEET або MOODLE.

Інформація про дисципліну

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 7,0	Напрямок підготовки <u>22 «Охорона здоров'я»</u> (шифр і назва)	Нормативна дисципліна
Загальна кількість годин – 210	Спеціальність: <u>221 «Стоматологія» - магістри</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: 3-й
		Семестр 5-й, 6-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 150 самостійної роботи студента – 60	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>ДРУГИЙ МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВЕНЬ</u>	Лекції 30 год.
		Практичні, семінарські 120 год.
		Лабораторні –
		Самостійна робота – 60 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: залік

Освітньо-професійна програма «Стоматологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 221 Стоматологія галузі знань 22 Охорона здоров'я Кваліфікація: Магістр стоматології складена на основі:

1. Закону України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закону України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Постанови Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
4. Постанови Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освітнього ступеня магістра за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я»».
5. Постанови Кабінету Міністрів від 23.13.2013 №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».
6. Національного класифікатора України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". - К.: 2010.
7. Наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
8. Наказу Міністерства освіти і науки України від 24.06.2019 р. № 879 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 221 «Стоматологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Програма курсу визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освітнього ступеню магістра, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

Кафедра приймає кваліфікованих студентів будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам університету.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» здійснюється студентами на 3-му, 4-му та 5-му роках навчання в V-X семестрах.

Силабус упорядкований із застосуванням сучасних педагогічних принципів організації освітнього процесу вищої освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів захворювань зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів щодо запобігання таким найпоширенішим захворюванням, як карієс та його ускладнення, захворювання пародонта.

Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів (гайдлайнів) світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього лікаря-стоматолога.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення “Терапевтичної стоматології” ґрунтується на попередньо отриманих студентами знаннях з анатомії людини, гістології, цитології та ембріології, патологічної анатомії, біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, клінічної фармакології, патоморфології, патофізіології, внутрішньої медицини, дерматології, венерології, соціальної медицини та пропедевтики терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів курсу пропедевтики терапевтичної стоматології, матеріалу базових дисциплін та наявність достатнього освітнього рівня для засвоєння питань програми дисципліни.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при подальшому вивченні курсу терапевтичної стоматології, при вивченні фахових дисциплін, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати захворювання зубів, тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Терапевтична стоматологія” є вміння проводити обстеження стоматологічного хворого, вивчення провідних синдромів і симптомів у терапевтичній стоматології, обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу; вміння аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого та проводити диференційну діагностику, ставити остаточний діагноз основних захворювань, виявляти та ідентифікувати прояви соматичних захворювань в порожнині рота, визначати характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань, проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:
-інтегральної:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

-загальних:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

-спеціальних (фахових, предметних):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.
8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.
9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
10. Спроможність до організації та проведення лікувально- евакуаційних заходів.
11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.
13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.
17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.
18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Статус дисципліни: нормативна; формат дисципліни змішаний – дисципліна, що має супровід в системі Moodle, викладання дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються доступні інформаційні інтерактивні технології (ZOOM, Moodle, GOOGLE MEET), очне та дистанційне консультування.

Методи навчання.

Для проведення занять використовуються клінічний (курація пацієнтів зі стоматологічною патологією), фантомний, електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації, лекції), науковий (участь у наукових розробках з дисципліни), контрольний (тести, ситуаційні завдання, оцінка практичних навичок, захист клінічного кейсу).

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання:**

1. Проводити обстеження стоматологічного хворого в клініці терапевтичної стоматології, вміти аналізувати результати обстеження та визначати фактори ризику основних стоматологічних захворювань, .

2. Визначати провідні синдроми і симптоми у терапевтичної стоматології, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології, вміти поводити диференційну діагностику.

3. Визначати характер та принципи лікування в клініці терапевтичної стоматології, знати фармакодинаміку і фармакокінетику препаратів та їх механізм дії; вміти проводити терапевтичне лікування основних стоматологічних захворювань; застосовувати основні принципи асептики, антисептики, знеболювання.

4. Планувати та проводити заходи для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань, оцінювати їх ефективність.

5. Розуміти місце дисципліни в системі підготовки фахівця та її взаємозв'язки з іншими галузями знань і навчальними дисциплінами.

Зміст дисципліни. Структура навчальної дисципліни.

Назви розділів дисципліни і тем		Кількість годин					
		Форма навчання (денна)					
		Усього	У тому числі				
Лек.	Пр.		Лаб.	Інд.	СР С		
1	2	3	4	5	6	7	
Розділ дисципліни 1 «Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів»							
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.		2	4		Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових досліджень.	1,5
2.	Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.						
3.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.			4			1,5
4.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).						
5.	Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.						
6.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.			4			1,5
7.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.						
8.	Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.						
9.	<i>Спеціальні методи обстеження тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.</i>						2
10.	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion			4			1,5

	(стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.					
11.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.					
12.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу.	2	4			1,5
13.	Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі.					
14.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).		4			1,5
15.	Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії.	2				
16.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.		4			1,5
17.	Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.					
18.	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.		4			1,5
19.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.					
20.	Гострий глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.		4			1,5
21.	Односеансний та двохсеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	2				
22.	Хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.					
23.	Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.		4			1,5
24.	Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.					
25.	Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.					

	Лікування, профілактика.					
26.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.					
27.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішциним. <i>Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.</i>		2	4		1,5
28.	Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.			4		2
29.	Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта.					2
30.	Помилки та ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.			4		1,5
31.	Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.					
32.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.					2
33.	Підсумкове заняття.			4		2
Разом за розділом 1		94	10	56		28
Розділ дисципліни 2. «Захворювання ендодонта (пульпіт та періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика».						
1.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.		2	4		1,5
2.	Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.		2			
3.	Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.					
4.	Гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.			4		1,5
5.	Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.					
6.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.					
7.	Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.			4		1,5
8.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.					
Огляд навчально-методичної літератури. Написання рефератів. Проведення наукових						

9.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.					
10.	Конкрементозний та кореневий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.			4		1,5
11.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.					
12.	Методи та засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	2				
13.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.	2	4			1,5
14.	Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення. <i>Методи ізоляції зуба від слини при ендодонтичному лікуванні. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму залежно від клінічної ситуації.</i>					1
15.	Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.			4		1,5
16.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.					
17.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	2	4			1,5
18.	Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення. Написання розширеної картки амбулаторного хворого з різними формами пульпіту.					1
19.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	2	4			1,5
20.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2				
21.	Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.					
22.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.					
23.	Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит:			4		1,5

	етіологія, патогенез, клініка, діагностика.					
24.	Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка. діагностика.					
25.	Хронічний гранульоматозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.					
26.	Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.					
27.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.					
28.	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	2	4			1,5
29.	Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.					
30.	Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	2	8			3
31.	Силери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.		4			1,5
32.	Філери: види та властивості. Способи пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення. <i>Сучасні методи obturaції кореневих каналів. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування.</i>					1 1
33.	Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.		4			1,5
34.	Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики. Написання розширеної картки амбулаторного хворого з різними формами періодонтиту.	2				1
35.	Підсумкове заняття.		4			2
36.	Захист історії хвороби.		4			4
Разом за розділом 2		116	20	64		32
Усього		210	30	120		60

Теми лекцій

Тематичний план лекцій розділу 1

№ з/п	Тема лекції	Кількість
1.	Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні основні та додаткові методи. Медична документація терапевтичного стоматологічного прийому. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.	2
2.	Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість та інтенсивність карієсу, приріст інтенсивності. Карта епідеміологічного обстеження ВООЗ. Етіологія та патогенез карієсу. Сучасні уявлення про причини виникнення та теорії розвитку карієсу: суть, переваги та недоліки. Поняття функціонально-структурної резистентності твердих тканин зуба.	2
3.	Карієс зуба. Класифікація. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика карієсу. Використання фізичних методів для діагностики карієсу.	2
4.	Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів.	2
5.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Лікування.	2
	Разом	10

Тематичний план лекцій розділу 2

№ з/п	Тема лекції	Кількість
1.	Пульпіт: етіологія та патогенез і класифікації. Патоморфологія гострих і хронічних форм пульпіту. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому.	2
2.	Клініка, діагностика гострих і хронічних форм пульпіту, пульпіту у стадії загострення. Диференціальна діагностика різних форм пульпіту.	2
3.	Знеболення в терапевтичній стоматології.	2
4.	Лікування пульпіту біологічним, вітальним ампутаційним та екстирпаційним методами. Показання, послідовність та особливості етапів. Ефективність методів, можливі ускладнення та методи їх запобігання.	2
5.	Девітальна екстирпація, ампутація та комбінований метод лікування пульпіту. Муміфікація, етапи проведення, ускладнення. Порівняльна характеристика різних методів лікування пульпіту.	2
6.	Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.	2
7.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика гострих і хронічних форм періодонтиту, періодонтиту у стадії загострення. Значення рентгенологічного методу діагностики.	2
8.	Лікування гострих форм періодонтиту. Невідкладна допомога.	2
9.	Загальні принципи, послідовність і особливості етапів лікування хронічних форм періодонтиту. Сучасні методи впливу на заапикальний осередок інфекції.	2
10.	Помилки та ускладнення в терапевтичній стоматології, їх причини, попередження та способи усунення.	2
	Разом	20

Теми семінарських занять

Не передбачені навчальним планом.

Теми практичних занять

Тематичний план практичних занять розділу 1

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	4
2.	Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	
3.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	4
4.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).	
5.	Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	
6.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	4
7.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	
8.	Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення, виписка направлень тощо. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	
9.	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.	4
10.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	
11.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу.	4
12.	Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	
13.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К.Леонтєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).	4
14.	Морфологічні зміни твердих тканин зубів на різних стадіях розвитку каріозного процесу за даними електронної, променевої та транслюмінаційної мікроскопії.	4
15.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	
16.	Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	

17.	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4
18.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	
19.	Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	4
20.	Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	
21.	Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	4
22.	Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	
23.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	
24.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-та гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.	4
25.	Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	4
26.	Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	4
27.	Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні карієсу.	
28.	Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	
29.	Підсумкове заняття	4
	Разом	56

Тематичний план практичних занять розділу 2

№ з/п	Тема	К-сть годин
1.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки.	4
2.	Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	
3.	Гіперемія пульпи: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	
4.	Гострий обмежений пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	4
5.	Гострий дифузний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	
6.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	
7.	Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4
8.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	
9.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	
10.	Конкрементозний та кореневий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4
11.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	
12.	Методи та засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	

13.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму.	4
14.	Метод збереження пульпи (біологічний): показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	4
15.	Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	4
16.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	
17.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	4
18.	Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	
19.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г. Лукомського, М.А. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	4
20.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	
21.	Гострий серозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	
22.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	
23.	Хронічний фіброзний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	
24.	Хронічний гранулюючий верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	4
25.	Хронічний гранульоматозний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	
26.	Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	
27.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	
28.	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	4
29.	Лікування гострого медикаментозного та травматичного верхівкового періодонтиту. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія.	
30.	Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокорневих та багатокорневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни.	8
31.	Силери для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування.	4
32.	Філери: види та властивості. Способи пломбування корневих каналів при лікуванні пульпіту методом центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки та ускладнення.	
33.	Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.	

34.	Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	
35.	Підсумкове заняття.	4
36.	Захист історії хвороби.	4
	Разом	64

Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом.

Самостійна робота

Види самостійної роботи студентів (СРС) розділу 1

№ з/п	Тема	Кільк. год.
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	20
2.	Підготовка до контролю засвоєння змістовних тем підрозділу - теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3.	Самостійне вивчення тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1.	Спеціальні методи обстеження тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	2
3.2.	Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.	2
4.	Написання розширеної історії хвороби з різними формами карієсу і некаріозних уражень.	2
5.	Індивідуальна СРС - огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	
Усього		28

Види самостійної роботи студентів (СРС) розділу 2

№ з/п	Тема	Кільк. год.
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	21
2.	Підготовка до підсумкового заняття.	2
3.	Самостійна відпрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
3.1.	Методи ізоляції зуба від слини при ендодонтичному лікуванні. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму залежно від клінічної ситуації.	1
3.2.	Сучасні методи obturaції кореневих каналів.	1
3.3.	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації після ендодонтичного лікування.	1
4.	Самостійна відпрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
4.1	Написання розширеної картки амбулаторного хворого з різними формами пульпіту.	1
4.2	Написання розширеної картки амбулаторного хворого з різними формами періодонтиту	1
5.	Написання навчальної історії хвороби	4
6	Індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень.	
Усього		32

Завдання для самостійної роботи: підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок; підготовка до атестацій – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок; самостійне вивчення тем, які не входять до плану аудиторних занять; індивідуальна СРС – огляд навчально-методичної літератури, написання рефератів, проведення наукових досліджень; підготовка до написання історії хвороби.

Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва індивідуальних завдань
1.	Участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України
2.	Участь у конференціях з доповіддю
3.	Участь у конференціях зі стендовою доповіддю
4.	Участь у конференціях (підтверджена сертифікатом)
5.	Участь у конкурсах з професійної майстерності
6.	Наукові публікації (статті)
7.	Наукові публікації (тези)
8.	Аналітичний огляд з мультимедійною презентацією за тематикою розділу
9.	Виготовлення навчального наочного посібника (стенд, муляж фантом тощо)

Політика викладача (кафедри)

Академічні очікування від студентів/-ок

Вимоги до курсу

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Очікується, що студенти та студентки відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час **лекційного заняття** студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Наприкінці лекції ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю. Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в душі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в душі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї,

програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Охорона праці та техніка безпеки

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен здобувач вищої освіти має знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття (див. Академічні очікування від студенток/-ів).

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Плагіат та академічна доброчесність

Кафедра терапевтичної стоматології підтримує нульову толерантність до плагіату.

Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Порядок інформування про зміни у силабусі: необхідні зміни у силабусі затверджуються на методичній комісії ХНМУ з проблем професійної підготовки педіатричного профілю та оприлюднюються на сайті ХНМУ, сайті кафедри терапевтичної стоматології ХНМУ.

Методи навчання

Методи навчання - апробовані й систематично функціонуючі способи взаємопов'язаної діяльності тих, хто навчає (методи викладання), і тих, хто навчається (методи учіння), спрямовані на вирішення в навчальному процесі певних освітніх, виховних і розвивальних завдань.

При вивченні навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» використовуються наступні методи навчання:

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

- **практичні** (різні види вправління, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики).
 - **пояснювально-ілюстративні** або **інформаційно-рецептивні**, які передбачають пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
 - **репродуктивний**, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
 - **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
 - **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
 - **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань. Методи навчання також можуть бути поділені на:
 - методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
 - **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
 - методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
 - методи **заохочення і покарання**.
- Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Політика оцінювання

Методи контролю

Загальна мета контролю підпорядкована основному завданню — забезпечення високого теоретичного і наукового рівня навчально-виховної роботи і, отже, якісної підготовки кадрів. Конкретна мета контролю полягає у визначенні якості засвоєння навчального матеріалу, ступеня відповідності сформованих компетентностей цілям і завданням навчання навчальної дисципліни.

Принципи контролю: всеосяжний характер, систематичність, цілеспрямованість, об'єктивність, дієвість, єдність вимог, постійне вдосконалення всіх його форм і методів.

Ефективне функціонування системи педагогічного контролю потребує дотримання певних умов:

- викладачі й студенти, оцінюючи стан навчальної роботи, діють за єдиними узгодженими критеріями, обґрунтування яких усім відоме заздалегідь;
- оцінки, отримані в результаті контролю, вважаються непорушними, не піддаються сумніву як з боку тих, хто контролює, так і з боку тих, кого контролюють, оскільки будуються на об'єктивних критеріях, відомих обом сторонам;
- контроль і його результати вимагають гласності, щоб будь-хто мав змогу уважно вивчити їх, зробити на підставі цього обґрунтовані висновки, які налаштовують на активну позитивну роботу, спрямовану на необхідне коригування навчального процесу.

До контролю знань, умінь і навичок висуваються такі вимоги:

- **об'єктивність** — створення умов, за яких би максимально точно виявлялися знання, вміння і навички студентів, висування єдиних вимог, справедливе ставлення до кожного студента, неприпустимість наявності елементів упередженості, прагнення вишукати

негативні факти або нав'язати суто особисті погляди контролюючого на ті чи інші теоретичні проблеми, методичні прийоми і т.і.; водночас слід пам'ятати, що об'єктивність контролю несумісна з ліберальним ставленням до недоліків і помилок, поверховістю та вузькістю в аналізі й оцінці роботи, що перевіряється;

- **обґрунтованість оцінок** — їх аргументація;
- **систематичність** — важливий психологічний чинник, що сприяє формуванню таких якостей, як організованість і дисциплінованість, формує наполегливість і спрямованість на досягнення мети;
- **індивідуальний і диференційований підхід до оцінки знань, умінь і навичок** передбачає застосування таких дидактичних умов, за яких знижується психологічна напруженість, ураховуються особливості нервової системи студента, його характеру, потенційних можливостей, здібностей тощо, завдяки чому викладач стає спроможним якомога повніше, правильніше й об'єктивніше виявити й оцінити знання кожного студента;
- **усебічність та оптимальність** передбачає: по-перше, адекватність контролю цілям навчання, тобто змістовний бік контролю має контролювати те, чого навчали студентів і враховувати обсяг матеріалу, який потрібно засвоїти; по-друге, валідність контролю, він має охоплювати весь обсяг знань, умінь і навичок, що контролюється; по-третє, надійність — усталеність результатів, здобутих за повторним контролем через певний час, а також близькість результатів під час проведення контролю різними викладачами;
- **професійна спрямованість** контролю, яка зумовлена цільовою підготовкою спеціаліста і тим самим сприяє підвищенню мотивації пізнавальної діяльності студентів — майбутніх фахівців.

Форми контролю:

- за охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;
- за способом реалізації: усний, письмовий;
- за способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;
- за використанням засобів навчання: контроль за допомогою друкованих засобів, об'ємних засобів (моделей, муляжів, тренажерів, апаратів), технічних засобів, комп'ютерних систем у тому числі з підтримкою мультимедійних файлів;
- за рівнем стандартизації: стандартизований, нестандартизований.

Кожна з форм контролю має особливості та зумовлюється метою, змістом, методами і характером навчання.

Усне опитування дає змогу контролювати не лише знання, а й вербальні здібності, сприяє виправленню мовленнєвих помилок. Відтворення матеріалу сприяє кращому його запам'ятовуванню, активному використанню наукових понять, що неможливо без достатнього застосування їх у мовленні.

Письмове опитування допомагає з'ясувати рівень засвоєння матеріалу, але слід виключати можливість списування і ретельно слідкувати за студентами під час цього опитування. Письмові роботи потребують досить великої кількості часу викладача для перевірки.

Невід'ємним елементом системи навчального процесу у вищих медичних навчальних закладах III і IV рівнів акредитації школи є **тестування** як стандартизований метод оцінювання, який відповідає новим цілям і завданням вищої медичної освіти та сприяє індивідуалізації й керованості навчального процесу і покликаний забезпечити якість підготовки майбутнього лікаря.

Усі форми контролю, при вмілому їх здійсненні, супроводжуються вказівками, порадами й рекомендаціями викладача студенту. Контроль в усіх випадках дає змогу зробити правильні висновки на майбутнє.

Оцінка й відмітка.

Практичне застосування будь-якої з форм педагогічного контролю завершується оцінками й відмітками.

Оцінка – спосіб і результат встановлення факту відповідності чи невідповідності засвоєних знань і сформованих умінь і навичок цілям та завданням навчання. Оцінка також передбачає виявлення причин, які заважали засвоєнню, і засобів організації навчальної діяльності для усунення прогалин у знаннях.

Відмітка – числовий аналог оцінки і має кілька рангових значень.

В основу оцінювання якості знань, умінь і навичок студентів покладено вимоги програм з навчальних дисциплін, але незалежно від специфіки предмета загальними вимогами є наступні:

- розуміння і ступінь засвоєння питання, повнота, яка вимірюється кількістю програмних знань про об'єкт, що вивчається;
- глибина, яка характеризує сукупність зв'язків між знаннями, що усвідомлюються студентами;
- методологічне обґрунтування знань;
- ознайомлення з основною літературою з навчальної дисципліни, а також із сучасною періодичною вітчизняною та зарубіжною літературою за спеціальністю;
- уміння застосовувати теорію на практиці, розв'язувати ситуаційні задачі тощо; оперативність, тобто кількість ситуацій, в яких студент може застосувати свої знання на практиці;
- ознайомлення з історією і сучасним станом науки та перспективами її розвитку;
- логіка, структура, стиль відповіді й уміння студента захищати науково-теоретичні положення, що висувуються, усвідомленість, узагальненість, конкретність;
- гнучкість, тобто вміння студента самостійно знаходити ситуації, в яких застосовуються знання;
- міцність знань.

У процесі здійснення педагогічного контролю слід брати до уваги, що:

- недоцільно контролювати те, що має бути засвоєно студентом на рівні ознайомлення, первинного уявлення або розпізнавання;
- не слід застосовувати контроль, якщо викладач упевнений, що всі студенти впораються із завданням на 100%, водночас інколи доцільно давати такі завдання, з якими більшість студентів впорається, адже у такий спосіб стимулюється віра студентів у свої сили;
- добре організований поетапний контроль знижує необхідність у підсумковому або взагалі робить останній непотрібним;
- необхідно варіювати засоби контролю;
- створення спокійної доброзичливої атмосфери в процесі контролю сприяє кращій роботі студентів і позитивно впливає на його результати.

Оцінювання поточної навчальної діяльності студента проводиться при засвоєнні кожної теми розділу шляхом виставлення оцінки за 4-х бальною традиційною шкалою, вкінці модуля підраховується середня оцінка, яка конвертується у бали.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента складає **120 балів**.

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі разом з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні підсумкового контролю.

Оцінювання успішності навчання студентів за ECTS організації навчального процесу

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному практичному занятті відповідно з конкретними цілями теми, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і вони не входять до структури практичного заняття. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести; розв'язування ситуаційних задач; структуровані письмові роботи; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь по діагностиці, лікуванню та профілактиці захворювань тканин пародонта.

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни (ПНД) та підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) та підсумкові заняття (ПЗ) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 1.

Перерахунок середньої оцінки за ПНД та ПЗ для дисциплін, які завершуються іспитом (4-й рік навчання) проводиться відповідно до таблиці 1. Мінімальна кількість балів, яку має набрати студент для допуску до іспиту - 70 балів, мінімальна позитивна оцінка на іспиті відповідно 50 балів.

Таблиця 1

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються д/з або іспитом)**

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Оцінювання самостійної роботи студентів

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при підсумковому контролі (під час підсумкового заняття, заліків, дифзаліків та іспитів).

Оцінювання підсумкового заняття

Підсумкове заняття (ПЗ) обов'язково проводиться протягом семестру за розкладом, під час занять. Прийом **ПЗ** здійснюється викладачем академічної групи або проводиться обмін суміжних груп між викладачами.

Для підготовки до **ПЗ** на інформаційному стенді кафедри, у методичному кабінеті кафедри, у робочих зошитах студентів представлені відповідні матеріали:

- перелік теоретичних питань (у т.ч. питання із самостійної роботи);
- перелік практичних навичок;
- перелік препаратів, рецепти яких повинен виписувати студент;
- перелік облікових медичних документів;
- критерії оцінки знань і умінь студентів;
- графік відпрацювання студентами пропущених занять впродовж семестру;
- базові та якірні тестові завдання ЛШ «Крок».

Проведення підсумкового заняття:

1. Вирішення пакету тестових завдань за змістом навчального матеріалу розділу у кількості **30 тестів**. Критерій оцінювання – **90%** вірно вирішених завдань; «склав» або «не склав»);

2. Оцінювання освоєння практичних навичок (критерії оцінювання – «виконав» або «не виконав»). Рівень засвоєння практичних навичок студентами оцінюється викладачем за результатами практичних занять за відповідним розділом;

3. Під час оцінювання знань студента з теоретичних питань, що входять до даного підсумкового заняття (**ПЗ**) студенту виставляється традиційна оцінка, яка конвертується у багатобальну шкалу разом з оцінками за **ПНД** (таблиця 1).

Теоретичні питання та практичні навички також включають завдання з практичної та професійної підготовки, що відображають уміння та навички під час курації тематичних хворих, оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень та вибору лікувальної тактики і завдання з діагностики та надання допомоги при невідкладних станах (у межах ОКХ спеціальності та РНПД).

Критерії оцінювання.

Оцінка “відмінно” виставляється студентам, які виявили докладне, систематичне і глибоке знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, які передбачені програмою, та які засвоїли основну і знайомі з додатковою літературою, рекомендованою програмою.

Оцінка “добре” виставляється студентам, які показали систематичний характер знань з терапевтичної стоматології та здібні до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої навчальної роботи та професійній діяльності.

Оцінка “задовільно” виставляється студентам, що відповідають тільки на ті питання, які входять до обов'язкового мінімального переліку; що знайомі з основною літературою, яка рекомендована програмою.

Оцінка “незадовільно” виставляється студентам, що виявили прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, які допустили принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, які не можуть продовжувати навчання без додаткових занять з терапевтичної стоматології.

Оцінювання індивідуальних завдань

У таблиці 5 наведено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з перевіркою на плагіат та інше) з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10).

Бали за індивідуальні завдання одноразово нараховуються студентові тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту. В жодному разі загальна сума балів за ПНД не може перевищувати 120 балів.

Рекомендована література

Базова

1. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.

2. Терапевтична стоматологія: підручник у 2 т. / [А.К. Ніколішин, В.М. Ждан, А.В. Борисенко та ін.] / За редакцією А.К. Ніколішина. – Т.1. – Вид. 2. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 392 с.

Допоміжна

1. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load /kniga_stomatologia /terapevticheskaja/8]

2. Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]

3. Електронний ресурс [http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html]

Перелік теоретичних питань до заліку з розділу 1 «Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів».

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Завдання терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними і стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Внесок Е.М. Гофунг, І.О. Новіка у вирішення актуальних проблем стоматології.
2. Структура стоматологічної поліклініки і її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика і деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення і інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність і значення.
7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Медична документація терапевтичного прийому: правила заповнення. Медична карта стоматологічного хворого (ф.043 / 0) - медичний, науковий і юридичний документ.
9. Гігієна порожнини рота. Засоби і методи. Значення зубної щітки в патогенезі карієсу зубів.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
11. Визначення гігієнічного індексу за Green - Vermillion, інтерпретація результатів.
12. Зубні відкладення. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту і зубного каменю. Значення зубної щітки в виникненні карієсу.
13. Поняття професійного чищення зубів. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби і інструменти.
14. «Карієс і некарієзні ураження зубів».
15. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: поширеність, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.
16. Карієс зуба. Класифікація карієсу (робоча).
17. Теорія виникнення і розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні і негативні сторони.
18. Теорія виникнення і розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні і негативні сторони.
19. Теорія виникнення і розвитку карієсу А.І. Рібакова. Суть, позитивні і негативні сторони.
20. Теорії виникнення і розвитку карієсу Є.В. Боровського, П.А. Леуса. Суть, позитивні і негативні сторони.
21. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, які обумовлюють їх карієсогенність.
22. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
23. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття і значення зубного ліквору.
24. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.
25. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методика проведення.
26. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
27. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
28. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
29. Патоморфологія при хронічному середньому карієсі.
30. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.

31. Лікування гострого і хронічного поверхневого і середнього карієсу.
32. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
33. Методи ізоляції зуба від слини. Набір для накладення кофердама: склад, призначення. Накладення кофердама в залежності від клінічної ситуації.
34. Послідовність і особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладення.
35. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність і особливості етапів.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
37. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливість лікування.
38. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви і діагностика.
39. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності і вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
40. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
41. Патоморфологія, клініка і діагностика вторинного хронічного глибокого карієсу.
42. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
43. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрікеева. Патоморфологія, клініка і діагностика некаріозних уражень, які виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів по А.К. Николишин (1989р.). Патоморфологія, клініка і діагностика некаріозних уражень, які виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
44. Гіперстезія зубів: причини розвитку, види.
45. Лікування гіперстезії: групи сучасних десенсітайзерів, склад, властивості, методики використання.
46. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиновидного дефекту.
47. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
48. Зміни кольору зубів (дісколоріта) і методи їх усунення.
49. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
50. Методи і засоби знеболювання при лікуванні карієсу.
51. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної і суспільної профілактики.
52. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Перелік теоретичних питань до заліку з розділу 2 «Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика».

1. Діагностувати різні по етіології, патоморфологічні проявам форми гострого і хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту вітальним ампутаційна методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатического, антисептичної дії.

6. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальною екстирпаційним методом.
7. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальною ампутаційна методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікують рідин і паст. Виписати рецепти.
8. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальною комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікують рідин і паст. Виписати рецепти.
9. Провести пломбування каналів, диференційовано вибрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікування пульпіту.
10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі.
11. Виявити причини помилок і ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.
12. Діагностувати різні по етіології, патоморфологічні проявам форми гострого і хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
13. Проводити внутрішньосиндромну диференційну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
14. Проводити внесиндромну диференційну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
15. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.
16. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
17. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
18. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічного фактора, використовуючи різні методи впливу на заапикального вогнище інфекції.
19. Призначити і провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки і пломбування кореневого каналу.
20. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризація, д'арсонвалізація.
21. Виявляти помилки, допущені в діагностиці і на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

Перелік практичних навичок до заліку з розділу 1 «Методи обстеження стоматологічного хворого. Ураження твердих тканин зубів».

1. Вміти обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог і основ ергономіки в стоматології.
2. Використовувати правила техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та стоматологічні кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічний криз.
4. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання та життя.
5. Провести основні методи об'єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд передодня і власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію.

7. Провести додаткові методи обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-детектори (вітальне фарбування) і т.д.
8. Дати оцінку результатам допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-детектора (вітального фарбування) і т.д.
9. Оцінити результати клінічних аналізів крові і сечі.
10. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого (ф. 043/0), листок щоденного обліку пацієнтів (ф. 037/0), щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога (ф. 039-2 / 0).
11. Виписати направлення до фізіотерапевтичного кабінету, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне обстеження.
12. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною і дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
13. Провести визначення гігієнічного індексу за Green - Vermillion і дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
14. Провести видалення зубного нальоту і зубного каменю різними способами: механічним, фізичним, хімічним.
15. Провести професійну гігієну порожнини рота.
16. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.
17. Діагностувати некаріозні ураження, які виникають до прорізування зубів: гіпоплазію, гіперплазію, флюороз зубів і т.д.
18. Діагностувати некаріозні ураження, які виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозію емалі, гиперестезію, клиновидний дефект.
19. Визначити поширеність, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
20. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
21. Діагностувати гострий і хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
22. Провести внутрішньосиндромну диференційну діагностику різних форм карієсу.
23. Діагностувати вторинний карієс депульпованих і недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
24. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
25. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
26. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
27. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
28. Виконати аплікаційне знеболення.
29. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
30. Призначити і провести двухсеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
31. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу і некаріозних уражень зубів.
32. Призначити профілактичні заходи і провести профілактичні маніпуляції для попередження виникнення карієсу;
33. Виявити помилки і ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Перелік практичних навичок до заліку з розділу 2 «Захворювання ендодонта (пульпіт, періодонтит). Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика».

1. Діагностувати різні по етіології, патоморфологічні проявам форми гострого і хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.

2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту вітальним ампутаційна методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатического, антисептичної дії.
6. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальної екстирпаційним методом.
7. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальної ампутаційна методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікують рідин і паст. Виписати рецепти.
8. Призначити за показаннями і провести лікування пульпіту девітальної комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин і паст. Виписати рецепти.
9. Провести пломбування каналів, диференційовано вибрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпіту.
10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі.
11. Виявити причини помилок і ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні корневих каналів.
12. Діагностувати різні по етіології, патоморфологічним проявам форми гострого і хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
13. Проводити внутрішньосиндромну диференційну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
14. Проводити позасиндромну диференційну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
15. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.
16. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту залежно від етіологічного фактора.
17. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
18. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту залежно від етіологічного фактора, використовуючи різні методи впливу на заапикального вогнище інфекції.
19. Призначити і провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки і пломбування кореневого каналу.
20. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризація, д'Арсонваліацію.
21. Виявляти помилки, допущені в діагностиці і на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.